

ZEMPLÉNI LAPOK.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Főnt 9. szám

hova minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint az előfizetési s hirdményi pénzek is küldendők.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Társadalmi hetilap,
főtekintettel Zemplénmegye érdekeire.

(Megjelenik minden kedden.)

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . . . 3 " — "

Negyedévre . . . . . 1 " 50 "

A hirdetési díjak, a hirdetési rovat élen látható díjszabályzat szerint számítatnak.

Felelős szerkesztők s kiadótulajdonos társak:

BORÚTH ELEMÉR

HORNYAY KÁLMÁN.

Lássunk a munkához!...

A szép, az áldott Magyarország felé, mely büszke urakat mutatott fel egykor Európának — s melynek tengerében hunyt le a a költő szavaival szólva — észak, kelet, dél futócsillaga: komoly viharos felhők tornyosultak!...

A szép, a gazdag Magyarország, melyet tejjel és mézzel folyó Kanahánnak tekintett az idegen, s melynek aranykalászos rónái a gazdagság kimeríthetlen kincseit látszottak biztosítani: inséggel, szegénységgel küzd s koldus seregeket nevelt!...

A szép, az erőteljes Magyarország, melynek államférfiak s jóskok nagy jövőt ígértek: ezredéves ünnepélye előtt komoly válságok, bizonytalan jövőnek meredélyére jutott!...

Kint veszélyes államalakulások folynak le, s százados hagyományok politikáját fedik be romjaikkal.

Bent vagyoni romlásnak indult a nemzet, közel jutva a határokhoz, hol az államháztartás egyensúlya napról-napra mesterkéltten tartatik föl, — s hol az állami életben keresett biztonság, nyugalom s jólét helyett: a létérti küzdelem verejtékes, kimerítő, örök kényszere nyomja a polgár vállait — A közérkölcsök meglazultak s velők a polgárerények is veszendőben. — A „bizalom” és „szeretet”, ez összetartó erői a közéletnek, e szelid őrtizei a közrendnek, az állami, társadalmi s családi jólétnek: mindenfelé kialvó, kihülő félben.

A vidám munka, — az élet eleven pezsgése, — az önelégültségnek, önerőnek, tette, kitartásra ösztönző érzete, — a polgári jogok és kötelességek vetélkedő teljesítése; a folytonos alkotásnak vállalkozó szelleme; — az eszmékért, célokért lelkesülő nemes gerjedelem: — ezen éltető elemek egészséges államok jólétének s virágzásának: alig szemlélhetők itt-ott, s ezek helyett minden oldalról csak keserű panaszok zúgnak füleinkbe.

Van-e ki mindezt eltagadni akarná, ki az

TÁRCZA.

Az én nótám.

(Hornay Kálmán öcsémhez.)

osolyognál ha egy leányka:
Tánczát legelső báljában
Nagyatyjával kezdén meg
Vagy: egy ifju — nagyanyjával.
A tavaszt nem vén bagoly, de
A pacstirta nyitja meg!
És te mégis engem aggot
Kérsz, hogy lapod első számát
Ez ujhelyi szép kisasszonyt,
Vigyem tárcza — sánta, béna
Lábaimma — első izben.

Nagy bölcsen dallá Horác is,
Hogy „a vénhedt gladiator:
Kardját már szögge akasztja.”
Hagyjuk nyugalomra menni
(Ezt én mondom) a vén harczost,
Vén zenészt, s elaggott színészt...
Én vagyok ez aggot harczos
Mély sebekkel, ... vén színész, ki
Meguntam már a földet: ez
Álnok színpadot, ... én az agg
Muzsikus, Vörösmartinknak
Vén „Czigánya!” egyetlen egy

imént festett képre azt mondaná, hogy az csak tulzott hazafi-aggodalmak szüleménye?

A helyzet inkább bírálatra, mint lelkesedésre kész; de mi nem szándékozunk elősorolni a romlás okait, nem akarunk vádat emelni sem a sors, sem az emberek ellen: — ez meddő foglalkozás volna. — Mi a segélyről akarunk szólni...

Való! hogy az általános romlás és fenyegető veszedelmek elhárítása végett lényeges, nagy rendszerváltozásokra volna szükség; de mi nem bocsátkozunk e helyütt sem államjogi fejtegetések sem napi politikába... ez is meddő foglalkozás. — Mi a segély új forrásaira akarunk rámutatni...

Mert bármily igaz legyen is: hogy a bajok alapokainak eltávolítása nélkül, hasztalan az egyes minden iparkodása s hogy nagy, végzetes politikai tévedések, nemzeteket semmisítettek meg; — de igaznak tartjuk azt is: hogy a nemzetek sorsa legnagyobb részétőlük maguktól függ.

Azon gyakran hangoztatott megrovásban is igen sok az igazság: „hogy a magyar, a helyett, hogy lendíteni iparkodnak valamit a saját és a közügyön: csak panaszkodni tud s egyebet sem csinál, mint a kormány ellen duzzog és politizál.”

Teljesen reánk illenek a bölcs francia író Tocqueville-nek eme jellemző szavai: „Kiki érzi a gonoszt, de senki sem bír a jobbnak keresésére szükséges bátorság s lelkesedéssel: — vannak az embereknek kívánságai, panaszai, bosszúságai, melyek azonban semmi szemmel láthatót, semmi tartósságot sem eredményeznek, hasonlóképpen az öregek azon buzgólkodásaihoz, melyek rendszerint tehetetlenséggel végződnek.”

Ugy látszik ily öregek tehetetlenségbe jutottunk mi magyarok az ezredik év fordulóján. S mi volna kötelességünk?...

Az onsegély az első és legbiztosabb segély! az önerő a legbiztosabb oltalom!...

Egy erős nemzet nem könnyen indul felbomlásnak, nem juthat könnyen véletlen esélyekbe;

Dalt huzok már csupán, csak egy
Keserű, haragos nótát,
Látva süllyedő hazámnak
Fondor, mardosó kigyóit,
Ez egy nótát: „gonosz, — gonosz
A német, de háromszorta
Gonoszabb még a magyar!”

E nótát kedvelni vajjon
Fogja-e ujoncz lapod!?

Szemere Miklós.

A csalódás pszichológiája.*

A csalódás története az első szívdobbanással kezdődik, bölcsészeti értéke azonban még ma sincs csálhatatlanul megállapítva.

Tudományos értelemben a széptan és lélektan foglalkoznak vele.

Az esztetikai elméletek a látszat és csalódás titkos hatásait az egyes műfajokban terjedt részletességgel méltatják.

Kevesbé hálás a csalódás elhelyezése a lélektanban, hol lelkünk elsőrangú tényei mellett nem tud oly nagy jelentőségre vergődni, mint ezt a dilettantizmus, saját és a szenvedő emberiség érdekében óhajtáná.

Jelen alkalommal a csalódás lélektani érde méről óhajtván néhány sorban emlékezni, igye-

*) Mutatvány egy nagyobb terjedelmű kéziratból.

mert akarattal bír, s érvényesíteni is tudja azt. — Egy erős nemzet, mely fel tudja tartani egyediségét mely betölti kulturális missióját, mely tekintélyt s tiszteletet tud magának szerezni: szilárdan áll meg, még oly óriási küzdelemben is, minőt az egyes népfajok, az ellentétes érdekek, egymás ellen folytatnak napjainkban, — látható s láthatlan fegyverekkel.

Ámde mi az a „nemzet”? Egyeseknek összességé. A milyenek az egyesek általán véve, olyan a nemzet is.

Egy demokratikus, egy alkotmányos s önkormányzati szellemel bíró államban, minden egyes polgárnak hiven kell betölteni a kört, melybe a gondviselés helyezte, ha hazáját boldognak akarja látni.

Lássunk tehát mindnyájan hűséges, kitartó munkához.

Mindazon egyes kis s egyébként gyöngy polgár, ki az államépület erősítéséhez egy kavicsot hoz: az által, hogy munkáját a többiekkel egyesíté, nagyon sokat tett s nagyobb ember s nagyobb hős, mint az államférfi, ki egymaga egész falakat döntögetett le s a hadvezér, ki ezeket vitt párolgó vérmezőre.

Ki egy új gépet talált föl vagy az ekén csak egy szögecskét is javít, — ki iskolát s népkönyvtárat állít, vagy csak egy tudatlant tanít is meg olvasni; ki egy idegen ajkuval megkedvelteti az édes hazai nyelvet, — vagy testvéri érzelmeket, egy más nemzetiségűben, a magyar iránt; ki hasznos, jótékony egyleteket alakít vagy támogat: mind — mind a haza megmentésén s boldogításán dolgozik.

A pap, ki szószékéről erkölcsösség s hon-szeretetről beszél; — a néptanító, ki a nép fiainak szívébe erényeket oltogat; — az iparos, ki nap-estig munkapadjánál dolgozik; — a gazda, ki őseitől öröklött földét utodainak megörzi; — mindaz, ki valamit termel, javít, gyarapít, tökéletesít: a mellett, hogy saját érdekét szolgálja s köteles-

kezzünk mindenekelőtt meghatározni, mi a csalódás?

Érzésnek mondhatnók, melynek ki nem elégitett vágy a szülőanyja; vágyak, melynek nincs többé kívánni valója.

A lélektan mint érzést az alsóbb érzésekhez sorozza és pedig ezeknek is a kevésbé fontos — ugynevezett vegyes fájához.

Az értelmi érzéseknek vannak érvei, kéte, lyei, van Hamletje, van Faustja; az esztetika érzések az emberiségnek lángelméket neveltek; a vallási érzések büszkék vértanúikra; az önértés képes csodákig fokozni hatalmas erélyét: a csalódás függő, másodrangú érzés, mely csak előnyös rokonérzések szövetségében bírja igényeit érvényre emelni.

E szövetségben rejlik ereje, ebben gyöngyessége. Képes a legfensőbb érzéseket tette csábítani, de ő maga az egyszerű vágyból csak ritkán küzdi fel magát a nemes szenvedélyek magaslatára; lesz szava az észhez, szívhez, lelkiismerethez, de ügyének — bármily magasztos tárgy hevitette vágyait — dicsőséggel elvérző hőse nem lesz soha.

En nem is lehetek erkölcsi hatalom vágyaimmal szemben, melyeket saját magam erőszakoltam magamra; nem jöhettek összeütkezésbe azzal, mit reám nézve boldogítónak hittem: ezek nélkül pedig csalódásomnak nincs tragikuma. Vagy többre vágytam, mint amennyinek elvesztését elég lelkierővel fedezhettem volna s ekkor kapzsiságom saját tulásainak lesz bűnbakja; vagy abban a kevésben, mit elértem, fájdalmasan fogom nélkü-

ségének tesz eleget: a haza megmentésén és boldogításán dolgozik.

Idáig csupán meddő politizálást folytattunk; — politizáljunk ezentul is, gyakoroljuk honpolgári alkotmányos jogainkat még buzgóbban s következetesebben mint eddig, — de a mellett dolgozzunk is eután s több „tettet“ mint „szavat“ mutassunk föl.

Megye, város, község, család; — templom és klubhelyiség, — legyen mindannyi a hazafias munkásság műhelyévé.

Mentsük meg apró részleteiben, az egészében veszélyeztetett hazát!..

Vegye át minden egyes polgár vállaira a felelősséget s a haza megmentésének s felvirágoztatásának munkáját!..

Ez legyen ezentul a közös jelszó; — ez legyen mindnyájunk törekvése.

S ha az eddigi panaszosok, duzzogók s tehetetlenek helyett, erős, munkás polgárok emelkednek föl s vállvetve szorgoskodnak mindenfelé, semmit sem várva mástól, de mindent önmaguktól: — lassankint visszatér majd a vidámság, lelkesedés s bizalom is. Visszatér a régi tiszta erkölcs, s uralkodni fog a parlamentben, a kormányon s országszerte.

S akkor majd nem fog a nemzet remegni külvéselyektől és sinleni belbajokban!..

Akkor majd ismét gazdag, hatalmas s áldott ország leend Magyarország!..

Ezen remény, ezen szent cél lelkesítsen minden jóra való honpolgárt.

Ezen cél fogja vezérelni pályafutásán a Zempléni Lapokat is, mely rajta leend, hogy leghivebb munkatársa legyen a dolgozóknak s központja elmozdítója, gyámolítója minden nemes törekvésnek.

Hornyay Kálmán.

MEGYEI ÉLET.

Zemplénmegye f. h. 10-én rendkívüli közgyűlést tartott a főispán elnökle alatt, melynek tárgyai közül a következőket emeljük ki. Megállapították a megyei bizottsági (legtöbb adót fizető és választott) tagoknak névjegyzéke 1879. évre. A névsorozat, melyet még a f. hó 16-án választandó néhány tag névsora egészít ki, a belügyminiszterhez lesz felterjesztendő. Ezután a közigazgatási bizottság első évben ki nem sorsolt s most kilepett tagjai választattak meg újra, nevezetesen: Évva András, Diószeghy János, Mattavovszky János, Nyomárkay Hugó és Prámer Alajos szavazattöbbséggel. Ezen is tulesve, öt darab belügyminiszteri intézkedés felolvasása következett. Ezek között legérdekesebb volt az, mely Bosznia és Hercegovina megszállása felett hozott megyei határozat ellen közbetett tiszti ügyészi felelősségre vonatkozott. Ebben a miniszter — a mint vártuk is — kijelenté: hogy megyei határozat ellen a tiszti ügyész semmi körülmények között sem apellálhat. Hogy pedig a jogkörét túllépő t. ügyészi lojalitás jövőre tartózkodjék az e fajta buzgalomtól, a min. intézkedés ahoz alkalmazkodás végett t. ügyésznek kiadatni határozottat.

Hosszabb vitát, vagy is inkább csak sürü felszólalást keltett az olasz-liszikai rév-vám ügyére vonatkozó intézkedése a földművelés és keresk. ügyi miniszteriumnak, a melyre tolcsvai lakos, néhai Nagy Ignác fellebbezése adott okot, ki nemes ember létére a vám fizetés alól magát felmentetni kérte. A tiszti ügyészi vélemény mérlege a privilegium javára vogolt, mások ellenben a község képviselői határozat jogosultsága mellett kötöttek kardot. Az

lőzni azt a hiányzó többletet, melyre még érdemes voltam s ekkor szerénységem nemes elégtelenséggel fogja őrizni foszlányait. Mindennüt az embert találok, sehol a hőst; azért a tragikus fénykör is, melyet az egyéni gyöngöseség von csalódása köré, nem egyéb esetben tulzánál, mely sérti az egészséges szemet s hatásával számít az ideges szivekre.

A csalódás fokát és hangulatát egészen azon rokonérzések határozzák meg, melyek a családi jellemnek alkotórészeit képezik.

A féljellemelek rabjai csalódásaiknak, mint rabjai voltak az önzésnek, melylyel képtelen vágyaikat melengették. A hiúságot felemészti csalódása; a gyávaság az első tüszurásra kiadja lelkét; az érzélgés azonosítja magát csalódásaival s emészthetetlen tépelődéseivel terhére van magának s másoknak egyaránt.

A csalódások, melyek az erkölcsi világ fensőbb érzéseit vonják szövetségükbe, olykor az indulatok, sőt a szenvedélyek izgalmával mérlik csapásaikat. Ilyenkor sok függ attól, mily szerepet engedünk csalódásunkban képzelőnknek, mely képes saját tréfájára — s fájdalom: a mi felelősségünkre — egész a lehetetlenségig kiszélesíteni vágyaink körrajzát. Önzően kiles minden alkalmat, melyet a véletlen juttat számára s nem ritkán történik, hogy a legpróbáltabb életbölcse ség is elnéml fiktioi előtt

A csalódás katasztrófája annál rövidebb lefolyású, mennél visszásabb az arány köztem és vágyaim tárgya közt; de annál fájóbb, mennél

iratokból nem derül ki az: valjon az ó-liszikai rév nyílt vagy csupán gazdasági rév-e, a közgyűlés határozatát a ker. szolgabíró jelentéséről tette függővé, kire a rév minőségének constatirozása biztatott.

E hosszadalmas pour-parler jó formán megdézálta az időt s a b. tagok már széledezni kezdték; midőn Vladár Kristóf felállt s kérte a tárgysorozattól eltérőleg Szabolcs és Somogy megyék megkereséseinek, — melyek a miniszterium vád alá helyeztetésére vonatkoztak, — tárgyalás alá vételét, annál is inkább, mert azt tapasztalta, hogy az ily nevezetesebb dolgokat rendszeren akkora szokták hagyni, a mikor a b. tagok már nagyrészt eltávoznak. Főispán a tárgysorozat megtartásához ragaszkodott, azonban több oldalról tett felszólalás után, kijelenté: miszerint nem célja a közgyűlés idevágó akaratának gátat emelni s nem bánja ha a tárgysorozattól eltérés tétetik is. Azonban a t. ügyészi lojalitás az elnök enuncziációjával nem érte be, ismét felemelte jogvédő pallosát s ámutatott a megye szabályrendeletének idevágó szakaszára. „Kérjük hát e szakasz felolvasását!“ hangzott mindenfelől, azonban aki azt felnem olvasta és pedig ismételt felhívásokra, az a tiszti ügyész ur volt; mert bár maga ment érte a levéltárba s ott „minden irást széjjel turt is, ilyen ügyről: szakasz fűttről mitsem tud a corpus juris“ az az hogy a megyei szabályrendelet. Elővetettek tehát az illető megyei megkeresések, de miután a vád alá helyezés dolga már elődelt a parlamentben, mint meghaladott álláspontok tartalmukra nézve helyeslőleg vétettek tudomásul.

A városi képviselőtől.

A folyó hó 2-án Stuller Antal főbíró elnökle alatt tartott képviselői ülésben egyebek között következő érdekesebb határozatok hoztak:

A Kassa város hatóságától érkezett s egy állandó, Kassa, Eperjes és Ungvárral közösen képezendő „szini kerület“ alakítása iránti megkeresés azon előleges kikötéssel fogadtatott el: hogy a Kassán működő egész társulat látogassa Ujhelyt is és pedig nem a legforróbb nyárban s nem szüretkor, de az év más alkalmas szakában.

A kazinczi-utcán rég sürgetett és tervbe is vett az ungvári pinczéki vezető járda kiegészítése újabban is elhatározottat s Rieder Engelbert építész a tervezet beadására felhivatott. Ez alkalommal ft. Fesztori Tamás esperes azon nemes ajánlatot tette, hogy ha a járda munkába vétetik, a gör. kath. egyház az egész paplak mentén s a temető előtt is maga költségén eszközölteti a kövezést.

A városi fogatokhoz tartott kocsisok, kik eddig szétszórva laktak, ezentúl a városmajorban építendő s már munkába is vett lakhelyiségekben határozottak elhelyeztetni, mi megbecsülhetlen intézkedés tűzveszélyek esetére.

Egy kassa-ujhelyi szinikerület alakítása érdekében.

Nem csekély fontosságú eszme merült föl közelebb a felvidék művelt városában, Kassán, és ez: egy „szini kerület“ létesítése. Az „A.-K.-Közlöny“ derék szerkesztőjétől származik az ide vonatkozó indítvány, mely aztán Kassa város közgyűlésben is méltó pártfogásra talált. Ezuttal csak vázlatosan s rövid körvonalozással kívánunk hozzá szólni a tárgyhöz, jelezve egyelőre is, hogy mily nagy horderejű volna a mi társadalmi életünkben is egy önálló szinikerület létesítése.

tovább tartotta fenn magát a látszat, mely képzelmem segítségével a józan értelmet félrevezette.

A csalódás köre megmérhetetlen. Tárgya lehet minden, ami remélhető, ami megkívánható. A szeretet csalódása a legérzékenyebben zavarja meg a lelki tehetségek öszhangját, mert legkövetlenebbül s legszívesebben tuloz; a barátság, hála, bizalom számítottabb, mint a szeretet s csalódásukban tulnyomó a reflexio, bágyadtabbak az érzelmi részek.

A csalódás ellenlábai a betöltött vágyak. A tudat folytonos hullámzásban van annak negatívumától, ezeknek pihenőihöz. Nem mintha minden elért vágyért csalódással kellene adóznunk, de, mert e rugékony polaritás nélkül egyik vagy másik képzetemeg zsarnokoskodnék rajtunk s mindig betöltött vágyainkból éppen oly könnyen nőhetnek ki magukat a kártékony szenvedélyek, mint a hogy örökös csalódásainknak dacz, közöny, sőt gyógyíthatlan buskomorság lehetne vége. Ily értelemben a csalódás a boldogságnak némiképp eszköze is lehet, mert tapintatot visz vágyainkba, szoktat a lehetőséghez. De — ismétlem — csak eszköze a boldogságnak; annak iskolája — soha! A ki csalódásaiból merít magának élet-szabályokat boldogságához, az az erkölcsi világban irányadóvá tesz egy érzést, mely csak magának érez; egy vágyat, melynek eszménye — tárgy.

A lélektan fensőbb érzéseit eszményitik tárgyukat, a csalódás — főleg agyasabb jellemeknél

Az alap-eszme tehát az, hogy Kassa, Eperjes, Ujhely és Ungvár városok, mint Magyarország felvidékének tulajdonképeni gyűpontjai, fogjanak kezét; egy jól szervezett, nagyobb szabású erőkből comaszált szintársulat fentartására. Hogy mely célok lennének ez által elérve, azt a következőkben összpontosíthatjuk.

Először: mindenekelőtt azon előnyben részesülnék, hogy azon áldozat mellett, melyet a szinművészet irányában kifejtünk kellene, a mi egyébiránt korántsem volna oly nagy, hogy a „művészet iránti pártolás“ kifejezés határait nagyban tulzárnyalná: valódi művelőzetet találnánk — habár csak időhöz kötve is — saját városunk falai közt s nem lennének arra szorítva, hogy ezt más helyütt keressük.

Másodszor: meg volnánk kimélve bizonyos esélyektől, kellemetlen csalódásoktól, melyeknek, olyan szintársulatokkal szemben, melyektől betoppanásuk előtt jóformán se jót, se roszt nem tudhatunk — a legtöbb esetben ki vagyunk téve.

Harmadszor: lerónánk kötelességünket a valódi szinművészet s olyan egyének iránt kik elég képességgel s képzettséggel bírnak nemes pályájuk betöltésére s kik hívatott papjai Thalia templomának.

És mindezen elvek el lennének érve egy szabályozott szinikerület felállítására által.

A szinikerület érdekében Kassa város közgyűlése már megkeresést is intézett hozzánk s ez tett ajánlatot — mint ez lapunk egy másik rovatában érintve van — városi képviselő testületünk magácvá is tette. Az első lépés tehát megtörtént.

A módozatokról még most időelőtti dolog lenne beszélni, annyit azonban már jóelőre is kötelességünknek ismerünk, hogy midőn városunk derék lakosságát ez eszme felkarolására felhívjuk, a kitűzött derék célt őszintén üdvözljük s a legjobb reménnyel tesszük hozzá: „adja isten, hogy mielőbb létesüljön!“ (F.)

KÖZGAZDASÁG.

Tokaj-hegyalja bortermelőinek érdekében.

Hogy a „szegény ember dolga csupa komédia“ bebizonyította már Jósika Miklós, egy, a nép életéből merített regényének szereplői által. De hogy az írónak regény eszméje mennyire tényre válhatik a közéletben, arról egyedül Tokaj-hegyaljának közönsége szolgáltathat megcáfolatlan igazságot, a hol csakugyan odaig jutottunk, már hogy a „szegény embernek dolga csupa komédia.“...

Nem akarom a nép keserveit az által színeznem, hogy fölelevenítem az általános nyomor, nélkülözés, szigorú adóbehajtások sat. felett sürien hangzott panaszokat, melyekkel telve van minden fővárosi s vidéki lap.

Nem akarok az isteni gondviselés ellen kikelni, mely a méltán táplált szép remények után Tokaj-hegyalja egy évi munkásságának kecsgető eredményét s jutalmát a vízözön-szerű esszéssel megsemmisítette. E tekintetben az istenfélő Jóbbal kell magunkat vizsgálatunk: „Az ur adta, az ur elvette legyen áldott az ő szent nevel.“

Nem akarok ezuttal vidékünk kádármesterei ellen sem zugolódni, kik már évek óta elhanyagolva iparágunknak kellő mérvben, szorgalmazott művelését, — megmérhetlen károsodásokat okoztak a bortermelő közönségnek s nagyrészen magoknak is; s nem végül a hegyaljai városok pénzintézetei ellen sem, melyek nem tartván feladatuknak a népek lehető olcsó hitellel segélyre lenni, az érték-

— a kiméletlenség objectív. Vannak ugyan, kik csalódásuk után újból tökélyeket aggatnak oda, hová azok előbb sem illettek; ezek ügyetlen önámítók, kik soha nincsenek tisztában vágyaik értékével.

A két szélsőség közt adjuk csalódásunkban az első szót a szívóságnak, mert a ki csak foltokat keres a napban, az könnyen elfogja feledni éltető fényét s jótékony melegét.

Van a csalódásnak egy neme, mely igazságtalanul sujthatja azt is, ki csalódott, azt is, kiben csalódni hiszünk s ez: a csalódás saját csalódásainkban. Sujt főleg akkor, ha az első és második csalódás közti lelki folyamat a csalódó feleknél nem egyidejűleg járja le magát. Az egyik már ura tévedéseinek, a másik még az értelmi fonakság fátuma alatt nyög. Kedvező esetben azonnal kész a költői igazságszolgáltatás s kedélyünket a „kellemes csalódások“ gyanútlan békéje tölti el.

A ki azzal kérkedik, hogy soha sem csalódott, az vagy azt akarja velünk elhitetni, hogy van halandó ember halandó vágyak nélkül, vagy azt, hogy akad emberélet, melynek minden vágyai teljesültek. A csalódást gyakran legszembetűnőkével sem kerületjük ki; az azonban kizárólag a jellemerőtől és a szellemi műveltség hatványától függ, hogy soha mások csalódásának tárgyai ne legyünk!!

dr. Ruzsicska Kálmán.

pocsekölés kényszerűségébe s így a vagyoni romlás örvényébe engedik azt jutni.

De van igenis Tokaj-hegyaljának egy oly sérelme, mely egyaránt sújtja a nagyot s kicsit, és egyaránt megakadályozza törekvéseiben a gazdag és szegény termelőt. És ez: a bor-kereskedelem akadálytalan fejlődésének utszegése. Ehez már lehet joga szólani a termelő közönségnek, hogy meg bélyegezzon egy oly visszaélést, mely nem egyeseknek de általában Tokaj-hegyalja közgazdasága érdekeit támadja meg és a termelők általános törekvéseit figyelmen kívül hagyja.

E közös közgazdasági sérelemtől akarom én egyéni nézeteimet elmondani és hiszem, hogy e nézetem: — ha talán annak indokolt kifejtésében esetleg tévednék is; — részben minden felvilágosult szellemű férfiú által osztatni fog.

Tokaj-hegyaljának is volt már a múltban egy oly virágzó kora, melyről az elődeinkről maradt hagyomány azt állítja: hogy Lengyelország kereskedői tömegesen lepvén el vidékeinket — egymás között is versenyezve — kézben tartott arannyal iparkodtak a szőlő birtokosoktól önmaguknak megszerezni a termény megvételének elsőbbségi jogát. Vajmi kevés gondja lehetett a termelőnek a szüretre. A lengyel borvásárló izraelita önmaga tapasztatta a termést és szerencsésnek érezte önmagát: ha egy-egy kiválóbb fekvésű s minőségű hajatot verseny társai között magának szerezhetett meg.

Lengyelország rendszeresített elnyomásával és fokozatos süllyedésével alászállt mindinkább Tokaj-hegyaljának jó híre is. Pusztulásnak indult több nagy gonddal betelepített szőlőhegyünk és egyes városaink belkörén a virágzó lét helyett: düledező ház és pincze romok kezdék hirdetni az enyészést kérihelhetlen művét.

A vevők tömeges megjelenése mindinkább gyérülni kezdett s az ország több vidékein létesített szőlő-telepek a korszerűbb kezelés mellett veszedelmes versenytársaivá lönek Tokaj-hegyaljának, mely új fogyasztó közönséget volt kénytelen magának keresni, ha csak ezen óriásilag fejlődő verseny közepette elenyészni nem akart.

A terményei minőségére büszke és ebből kifolyólag egészen elbizakodottá vált hegyaljai termelő a vevők kimaradásával mindinkább elveszté lábait alól a biztos talajt, s nem iparkodván a külföld piacait személyes összeköttetések által megszerezni s biztosítani, borkereskedelme egészen átment a betelepült izraeliták hatalma alá, kik azt teljes mérvben uralni is kezdvén, a termelő közönség lassankint oda lön kényszerítve, hogy terményeinek mikénti kezelését mindenkor a bevásárló izraeliták s faktoraiknak igényeire alkalmazza és pedig oly annyira, hogy jelenben már elmondhatjuk, miszerint Tokaj-hegyaljának borkereskedelme egészen a faktorok jó vagy rossz lelkiismeretű közbenjárásától van függővé téve, mely fölönye a faktoroknak, Magyarország más bortermő vidékein ily mérvben egészen szokatlan, egészen ismeretlen valaui.

A faktorok itt (titkos kémei a moszkovitáknak, rendőri felügyelet alatt tartják a hegyaljai ember zsebeit, ehez képest) elnyomják a termény árakat, sokszor 5 10 és 20% alkuszdíjt zsarolnak ki a földnépétől és jaj annak, kire neheztelni okot keresnek: mert az ugyan valódi értékéhez képest borait elárusítani sohasem fogja, habár „nektár“-ral bírnia is.

A borkereskedelem terén nyert s uralkodó befolyásnak tulajdonítható az is, hogy az izraeliták már a mult században divatba hozták a Hegyalján is a „kóser“-féle bor nagyban készítését. Minek eredeti célja nem lehet más, mint hogy: némely vallás-szertartási igény kielégítése mellett szegényebb hitsorosoknak a szüret alatt kereset biztosítsák; részben pedig: hogy a vásárlók vett terményeiket a gyakorolt felügyelet által megóvhassák oly fertőztetéstől, melytől különben minden termelő, — ki ön magának nem ellensége úgy is tartozkodik.

A „kóser“-bornak készítésével eleintén egyedül a zsidó vásárlók foglalkoztak, kik a termést saját megbizottjaik által taposatták ki; később gyakorolni kezdték ezt az izraelita szőlő-birtokosok, kiket aztán a vevők különös bizalommal tüntettek ki.

Végül a „kóserezés“ egyes faktorok tanácsára s felügyeletével átszivárgott lassankint a keresztény bortermelőkhöz is, miután azon tapasztalatot szerették: miszerint a „kóserezett“ bor a galicziai izraelita vásárlók által jobban kedveltetik, keresettebb árucikké lesz még a szegényebb ember pinczejében is s hamarabb elkél a keresztény lábakkal taposott mustnál.

A hegyaljai termelő közönség önérdeke által sarkalva s mint mindenben, úgy ebben is szívesen alkalmazkodva a vevők kívánságaihoz, elfogadott tehát az idők folyamán egy idegenszerű kényszerűséget, mely nehéz nyüggként ékelődött be a gazda ember szabad rendelkezési jogaiba s szüreti szokásaiba, mely tetemesen emelte a szüretelés költségét.

Ezen felekezeti, korunkba nem illő sőt még a mózesi józan törvények által sem követelt kóserzési torzkinövés és ferdeség a legközelebbi időkig azonban bizonyos határok között volt alkalmazatlan s általában véve sem a vallási türelmességet sem borkereskedelmet nem sérté veszélyesebben.

Ujabbán azonban daczára a felekezetiességi

szigorú enyhülésének, daczára a felvilágosodás terjedésének, izraelita polgártársaink számos tekintélyes és kitünő rabbijaitól messze elmaradtott egy-némely ugynevezett szent vagy csodarabbi a kóserzésre nézve oly középkori s bizonyára minden művelt izraelita megrovásával is találkozott rendeleteket bocsátott ki, melyek már is általános elkeseredést és zavarokat szültek s melyek valóságos orvtámadást intéztek a hegyaljai borkereskedelem ellen s akadályozták annak szabad s jótékony fejlődését.

Hogy mily alakban jött e támadás, hogy miben keressük mi ez ellen a segílyt, a legközelebb fogjuk elmondani.

Heyduk Ambrus.

NÉPNEVELÉS.

Egyesüljünk!

(Zemplénmegye összes tanítóhoz.)

Korunk különösen a népnevelés korszaka. A népnevelés ama megváltó szó, melyet napjainkban majd mindenki ajkán hord, melytől mindenki egy jobb jövőt remél. De a nevelésnek alaposnak kell lenni, szakértők legyenek a népnevelők, csak úgy érhető el a kívánt cél. Tehát a tanítók képessége, szükséges a jó neveléshez. Kívánunk virágzó iskolát — keressünk jó tanítókat! Különösen tekintve, hogy ma már igen sok kívánatuk egy néptanítótól. — Elmultak azon idők, midőn az olvasás-írás képességet bárkit a tanítói állomásra. Jelenleg a pór-osztály is a tanítót minden bölcsesség kuforrásának véli; s a művelt osztály pedig különben is nagyító üveggel fürkészi a tanító tulajdonait: mennyire szükséges tehát, igen tisztelt megyei kartársaim törekednünk, hogy ezen felcsigázott reményeknek és várakozásoknak megfeleljünk. De másrészt tekintve magasztos hivatásunkat, saját lelkiismeretünk készlet minket arra, hogy magunkat mindig jobban kiképezzük. Ha áll az, hogy a jó pap holtig tanul, még inkább állnia kell, hogy az egyesülés, a tanítói konferenciák szervezése azon mód, mely által a tanító folytonos művelődésre tehet szert. Oh mily jól esik a tanítónak, ha hivatalának fáradoimai után szíve érzelmeit kartársainak bizalmas körében kitarthatja, és szabad idejét új ismeretek szerzésére fordíthatja! Ez okból a népoktatási törvény 147. §-a is rendeli, hogy a tanítók minden tankerületben tanítói testületé alakuljanak.

„Munkára fel! ne vesztegelj! nem restekért van itt e hely.“ Így tanítjuk az iskolában, így van ez, t. kartársaim, az életben. Kimondom kerekén, hogy mi zemplénmegyei tanítók nagyon keveset tétünk még az egyesülés érdekében. Hát mi ránk nem hatnak ama dicső példák, melyeket a népnevelés előmozdításán működő hazai tanító egyesületeink napról napra nagyobb számmal mutatnak föl? Országszerte felekezeti és nem felekezeti, elemi és polgári tanítók mind sürribben közös egyesületbe lépnek; a kisebb egyesületek megyei tanító-egyesületekké szövetkeznek. — mi pedig még mindig késünk, még mindig távolról nézzük a küzdőtér! Vagy megyénk tanügyi terén épen semmi fölmutatni való sincs? Ha haladás nem történik, mutassuk föl a hiányokat, azoknak okait, orvoslási módját; vagy ha haladás történik, hadd örüljenek a lelkes ügybarátok és buzduljanak föl a hanyagok. Vagy nem találunk-e elég anyagot? Hát a népoktatási törvény revíziója, a vallásos elköteleződés az erkölcsantól, a népkönyvtárak ügye, a nyugdíj kérdése, az „Eötvös-alap“ szent ügye, a tanítói egyesületek szövetsége, a házi ipar terjesztése és még több a neveléssel összefüggő, közérdekű kérdés nem érdekel e minket? Ezek mind oly tárgyak, melyek tevékenységünknek tért, toliunknak szavakat kölcsönözzenek.

Egyesüljünk tehát mi is! Vállvetve, egymást támogatva, szövetkezve, egymás példáján buzdulva küzdjünk mi is!

Kölcsönös szeretet és egyetértő munkásság legyen jelszavunk!

De mit tegyünk, hogy minél előbb egységes és egyetértő testületté tömörüljünk? Szerény véleményem szerint ezen cél elérésére szolgálhatna a „Zempléni Lapok“. Legyen e lap kapocs, mely az egyes az összességhez fűzi, levél, mely az egyest az összesség iránti szellemi tartozásának lerovására inti.

Fel tehát megyei t. kartársaim! Buzduljunk tette! Alakuljunk megyei tanítói testületté! Mutasuk meg, hogy tudunk, akarunk lelkesülni a népnevelésért egyesülés által!

Knopfler Sándor,

s.-a.-ujhelyi néptanító.

A fentebbi felhívás kapcsán megemlíthetjük, hogy Csaszin János tanfelügyelő ur, maga akarja kezébe venni a kezdeményezést egy „néptanítói egyesület“ létre hozása végett.

Mint értesülünk ugyancsak a tanfelügyelő ur a megye egyes városában az értelmiség körében mozgalmat szándékozik megindítani az iránt: hogy a felnöttek számára népszerű felolvasások tartassanak. Ohajjúk, siker koronázza tervét.

A s.-a.-Ujhelyben megalakult iparos-egylet egy iparkola felállításán fáradozik.

A közigazgatási bizottságban a nm. vallás és közoktatási miniszternek egy nagy fontosságú leirata olvastott, mely minden községben népkönyvtárak felállítását ajánlja, s együt-

tal kijelöli azon könyveket, melyek azok számára megszerzendők volnának. —

A „Nevelés“ decemberi első számában Kovács Zoltán a házi-ipar-nak képezéinkben való tanításáról értekezvén, felemlíti Zombory Emőd, sárospataki képezési tanár — a házi-ipar miniszterleg megbízott tanítójának 4 darab dísz szalma-kosár készítményét, melyet a párisi világkiállításra küldött fel. Mind a 4 darab más és más összeállítás, de a szabad kéz munkájának mind megannyi remeke.

A sátoralja-ujhelyi törvényszék feygházában egész rendszerességgel folyik a feyenczek oktatása, kik három osztályba osztva az írás, olvasás és számadásból továbbá a földrajz, történelem, gazdaságtan s alkotmány isméből is kapnak népszerű tanítást. Méltó elismerés illeti ezért a királyi ügyészt, valamint a páratlan buzgalmu feygház-felügyelőt Kostein Ferenczet.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

Az izraelita szegény gyermekeket segílyző egylet f. hó 13-án tartotta meg szokásos rubaki-osztási ünnepélyét, melyen számos vendég volt jelen örömmel szemlélni a szegény, rongyokban didergő gyermekek felöltötését s a hatást, mit a szép új ruha megkapása a szegény kis ártatlan jószágoknál előidézett. Ezuttal 18 bélelt meleg felöltő, 22 nadrág, 30 ing, 30 pár csizma és 30 csinos sipka lett kiosztva; te át sokkal több mint az eddigi években. Ezekon kívül 68 frt. értékig iskolai könyvek már az iskola év elején osztattak ki.

Az ünnepélyt az egylet lelkes, fáradhatlan elnöke nyitá meg, hozzá méltó meleg s hazafias szavakkal s hü képét adva az egylet tevékenységének. Az általa ezután sajátkezőleg teljesített kiosztás után, egy ujonan felruházott kis növendék, ismeretlen szerző által ez alkalomra írt szép költeményt szavalt el, s végül Csaszin József tanfelügyelő ur tartott a gyermekekhez egy öket hálára, szorgalomra s hazafiságra intő szép beszédet.

Az ünnepélyről mindenki emelkedett hangulatban távozott el tapasztalva a hazafiui szellemet, mely e tanintézetben uralkodik, s látva a szép sikert, melyet az ifju egylet lelkes szervezői s fenntartói már eddig is fölmutatni képesek voltak.

A házi-ipar s iparos szakoktatást terjesztő egyesület fontos küzgyület tartott, melyen el lett hűtározva, hogy a felvidéki központi egyletből, melynek eddig egyik csoportját képezte, — nem látva a centralisationnak semmi kézzelfogható előnyeit s csak terheit viselvén — kilép s önlabán fog ezen-tul járni. Az így külön alakult egylet alapszabályai azonnal meg is lettek a küzgyülés által állapítva. Az egyleti titkárnak a lefolyt évről szóló jelentéséből örvendetes tudomásul vettük, hogy az eddigi alkotások u. m. a s.-a.-ujhelyi kosárfonóda s homonnai műmetszészetű iskola szép sikerrel haladnak előre.

Mint felette érdekes hirt említhetjük föl az egylet választmányában vitatás alá került tervet is, melyszerint S.-a.-Ujhelyben egy női partanonoda állíttatnék föl.

Egyik legfontosabb eseménye az egyleti életnek azon örvendetes, rég ohajtott s elökészítgetett s immár befejezett tény, hogy S.-a.-Ujhely város iparosainak s kereskedőinek legnagyobb része egy iparos szövetségben egyesült. — Sokkal nagyobb horderejűnek tartjuk e szövetkezést mint sem hogy azzal itt néhány sorban leszámolni akarunk.

A további méltatást következő alkalomra tartva föl, itt csak annyit kívánunk megjelölni, hogy az egylet áldásos tevékenységét már is megkezdé, munkanélküli vándor segédek számára több ágygyal ellátott kényelmes éjjeli szállást rendezve be, — olvasókört alakítva kebelében s kidolgozva a szabályzatot, mely a mester és segéd közötti viszonyt rendezni s az ipartörvény számos hiányát pótolni leend hivatva.

Ezen örvendetes egyleti hírek mellett sajnálatlall kell arról megemlékeznünk, hogy a már oly szép sikereket ért s kitünő karmestere vezetése alatt még szebb jövőt ígérő dalárdaz egyes tagok közt fölmerült apró egyenetlenségek folytán még mindig bomlott állapotban van.

Nagyon kívánatos volna, ha az egylet különben oly derék tagjai a művészet s a szép cél iránti tekintetből le tudnák magukban küzdeni az ősi magyar bünt: a viszályt és meghasonlást s ismét egyesülnének, egymásnak s a város közönségének még sok kellemes órát szerzendők. — Hisszük, hogy ez ohajtásunk teljesülni fog.

KÖZÉRDEKÜEK.

Adóügy. Városunkban az 1879. évi adóösszeírás épen most folyik, mig vidéken már az többnyire befejeztetett. Ez okból figyelműztetjük az adófizető közönséget, hogy a kiosztott házbíróvedelmi vallomásokat töltsék ki és azokat a városháza-hoz annyivalinkább adják be, mivel ellenben a házbíró-adó a mult évi rovásban fog kivettetni, s így könnyen megtörténik, hogy a most lejobb szállt házbíró-bevétel daczára is a mult évi adóalap lesz fentartva. — A hol pedig a lakás üresen van, a háztulajdonos azt egy bélyegtelen kérvényben jelentse be az adófelügyelőséghez, megjelölésével annak: hány szoba s miből áll azon lakrészt, s mit fizettek az előttes időben azon lakrészt, hogy ezen béradó-is leirassék.

Midőn tehát az I. és II. osztályu kerestetadó és házberadók közszemlére kitéve lesznek — felhívjuk reá ismét a közönség figyelmét. — Egyáltalán mindenkor figyelmeztetni fogjuk olvasó közönségünket az adóügyek körüli teendőkre.

× **A jövő évi fősorozás** a s.-a. ujhelyi járásban 1879. évi február hó 16—22. napjain fog megtartatni, — az ezt megelőző sorshuzásra pedig a jövő évi januárhó 2-ik napja van kitűzve.

KÜLÖNFÉLÉK.

× **Szemere Miklós**, megyénk jeles fia s aranyos tollu költőnkét névestéjén számosan látogatták meg Ujhelyből is. Az egybegyűlt társaságnak bő alkalmat nyílt öröndetes meggyőződést szereznie, hogy az ünnepekköltő jó egészséggel s erőnek örvend. Örök ifju kedélye szikrázó tüzével, élénk előadásával s élceinek, páratlan humorának kifogyhatlanságával emlékezetes estét szerzett vendégeinek. Mai számunk tárczarovata egy elegikus hangú, valódi s mély honfiumi fájdalomtól átreggett szép költeményt hoz tőle, mely — miként olvasóink kivehették — mintegy választ képez azon hozzá intézett kérelmünkre, hogy lapunkat nagy becsü közreműködésével támogassa. A végsorokban hozzánk intézett kérdésre csak egy válaszunk lehet s ez az: hogy egy tőle eredő költemény mindenkor lapunk ékességét s büszkeségét képez, — s hogy az ő, — a nemzet romlása és süllyedése felett érzett — bánata, minden igaz hazafinak bánata. — E válaszunkat azon szívből eredő s bizonyára minden olvasónk által is osztott kívánsággal egyesítjük: hogy őt a gondviselés soká tartsa meg nekünk s engedje megérnie, hogy lantjának hurjait még örvendező dalokra hangolhassa, s hogy azokon még egy magába tért, öntudatra ébredett, erkölcsi megnevesedett, virágzásnak indult magyar nemzetet lásson lelkesedni.

(!) **Kiváncsiak vagyunk**: mi indíthatta az orsz. fő postaigazgatóságot arra, hogy a postahivatalt Rácz Bertalan házából Deutsch József házában egyházatcai részébe helyezze át? Tudjuk, hogy pár hó előtt a kerületi postaigazgató több házat megtekintett e célból s különösen hangsúlyozta: hogy a helyiségnek könnyen hozzáférhető helyen s mindenekfelett tűz és betörésmentesnek kell lennie. A Deutsch-féle ház kibérlése által egyik követelménynek sincs elég téve; mert amellett, hogy tűzfészek, a hozzáférhetőség, különösen hetivásárok alkalmával, csaknem lehetetlen s még járda sem vezet hozzá. Azt halljuk: a ker. postaigazgató magánlag úgy nyilatkozott, hogy ő e helyiséget, nem ajánlotta. De hát ki ajánlotta? Gervay tudtunkkal nem volt itt, az pedig igen furcsa volna, ha a ker. postaigazgatóság ajánlatát magán befolyások döntötték volna meg. Kíváncsiak volnánk, ha képviselőnk e tárgyban egy interpellációt intézne az illető szakminiszterhez s ez által kiugratná a bokorból a nyulat, melynek fekhelyéhez ez idő szerint igen sok találgatás fér.

(!) **A jövő farsang tavaszának alkalmasint első feckséje** lesz a homonnai bál, mely jövő hó 11-én fog megtartatni a „Dudás“-hoz címzett vendéglő termében. A bál a homonnai kórház javára rendezetik sorsjátékkal egybekötve.

Carneval herczeg vidám csörtetéssel közeledik felénk. Számos tervet hallunk emlegetni a különféle farsangi élvezeteket illetőleg. Mint azok legérdekesebbikét említhetjük föl azt, hogy e napokban megtartatik a rég várt értekezlet a műkedvelői szinpad fölavatása s egy gyakrabban működni hivatott műkedvelői társulat létesítése iránt. A tüzoltó-egylet népszerűségnek örvendő táncvizigalma már jövő hó 11-én fog megtartatni és pedig mint halljuk ezuttal a megye nagytermében.

A javíthatlan. Jellemző s mulatságos jelenet adta elő magát nem rég a törvényszék előtt. Ugyanis egy falusi atyafi állítottatott elő, kit a dohány csempészés kellemetlen vádjá terhelt. Égre-földre esküdzött, hogy ő ártatlan, csempészett dohány soha sem volt kezében, s a csempészés dicső mestersége nincsen vércében még falamiájának sem. Történik pedig, hogy mivel az elkeseredésében jól bepálinkázott atyafi garázdálkodni kezd, a börtönör parancsot kap kivezetésére. E mütét közben emberünk subája lecsuszik s alula egy tisztességes nagyságu batyu tűnik elő, melyet idáig hóna alatt tartogatott. S vajjon mi lehet a paksamétában? Szent Kerkapoly, Szél s ti minden eltiint s jövendő finantz-miniszterek! nem más, mint néhány csomó „olyan“ veszedelmes dohány!... Lett erre elszörnyűködés; emberünk azonban pillanatra sem jött zavarba, de hamisan kacsintva a bírák felé, bizalmaskodva szól nekik oda: „hát ezt a néhány csomócskát, — majd el is feledtem, — a tekintetes törvényszéknek hoztam.“

A mértéktelen ivás áldozatul esett e napokban városunkban két szabó legény. Egyik mámoros fövel ballagván a zsolyonkai mély árok szélén. Belé zuhant s nyakát szegte. Másikat, — ki különben 14 éve dolgozott már egy helybeli jobb nevű mesterünknel s szorgalmas és becsületes embernek ismertett — boros állapota miatt a rendőrség éjjel a városházára bekísérvén, e feletti szegyenkezésében más nap lakásán véget vetett életének. A tanulság ebből az: hogy a bor illő mennyiségben orvosság s a legnésebb ital; — de túl a mértéken az egészséget, becsületet és sokszor az életet is áldozatul kívánja.

Szaporodunk. Érdekes kutatások még érdekesebb eredményt hozta közelébb nyilvánosságra jeles ethnographunk és akadémiakusunk Keleti Károly. A nevezetes felfedezés nem több s nem kevesebb: mint hogy a magyar faj az utolsó években tetemesen szaporodott, sőt legnagyobb szaporodást mutat fel az összes hazánkat lakó nemzetiségek között. Annál kedvesebben fogja ezt minden magyar tudomásul venni, mert az eddig — leginkább külföldi statisztikusok állításához képest azon szomorú hiedelem kezdett már gyökeret verni, hogy fajunk folytonos, s azt lassan-lassan kiöklő apadásnak indult. — Azt hisszük nem helytelenül vélekedünk midőn derék tudósunk öröndetes fölfedezéséhez hozzá tesszük: hogy a szaporodás még sokkal kedvezőbb arányokat mutatna föl, ha kedvezőbb sorsra lehetne e hazában születni. Adjon isten szebb jövőt.

Vasuti balesetek. A magyarországi vasutakon ez évben következő balesetek fordultak elő: Kisiklás: 51; összeütközés: 8; jármű rongálás: 91; utasokkal történt szerencsétlenség: 56 (ezek közül meghalt: 26, megsérült: 30); állatok és szekerek elgázolása: 19; elemi esetek: 54, — összesen: 279 baleset. E látszólag nagy szám azonban a más államokban előforduló vasuti balesetekhez viszonyítva oly csekélynek mondható, hogy méltó elismerést szavazhatunk a magyar vasutak igazgatóságának, a derék tisztviselőnek s vasuti személyzetnek.

A hosszú esőzések s az általában egészségtelen időjárás következtében a városban s a vidéken igen erősen fellépett a váltóláz; — s minthogy itt ott még typhus esetek is mutatkoztak, nagy aggodalmakat élnek át egyes családok s a legkisebb betegség is a legnagyobb ijedelmet okozza az embereknek. Illetékes források nyomán kötelességünknek tartjuk azon megnyugtató közlést tenni, miszerint a typhusnak nem azon veszélyes alakja uralkodik, mely félelmetes lehetne; — de a járványos idő minden esetre kétszeres ovatosságot kíván meg az egészség iránt.

Rendőri hírek. A betörések napirenden vannak a vidéken, így közelébb Petrahón és Károlyfalván követtek el efféle cselekmények, a mik azt mutatják, hogy a mostoha viszonyok miatt a föld népe ma-holnap nem igen fogja respektálni a tulajdonjogának amaz egyik fő principiumát, hogy „ne nyulj a máséhoz.“ — **Egy aranyműves** üzlethelyiségét látogatta meg közlebbi éjjel egy azob értő jó madár, s egyet-mást zsebre rakott; — azonban Kassán, a hova t. i. lantolt. csakhamar hurokra került. — **Egy helybeli ügyvéd** öt darab tajték pipát tolvajoltak el. A gyanu egy, azon időben itt kóborlott parochiátlan papot terhel, a ki miután az Ur igéjének hirdetéséből kikopott, azt tartja, hogy „nem csak isten igéjével él az ember, hanem tajték pipával is.“

Lapunk legközelebbi, vagyis második száma Ujev 1-so napján jelenik meg.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

(**Csalási büntény miatt**) állott Sichermann Jakab baecskői lakos a kir. törvényszék előtt f. h. 2-án. Bünténye abban nyilvánult: hogy Kosko Mihályon 46 frt. követelését per utján kétszer vette meg. Az ön és tanuallomások hitelesítése után kir. törvényszék vádlottat csalás büntényében vétkenek találván, az ítéletnek jogerőre emelkedésétől számított 6 havi börtönre ítélte az eljárás költségei viselése mellett. Vádlott fellebbezett. (Bírák: Képes Károly elnök, Major István és Keresztessy Lajos trvszéki bírák, kir. ügyész: Kulin Ödön) F. decemberhó 5-én Kósa Istvánné szegilongi lakos, gyújtási bűnyűge került végtárgyalás alá. Vádlott Korpásiné 6. lizsakai lakos házat szept. 12-én szerelemföltésből felgyújtotta. A vallomások hitelesítése után kir. ügyész vádlottot a gyújtásban vétkenek kéri kimondatni s az okozott költségek megtérítése mellett 3 évi börtönre íteltetni. Védő kéri a büntetés kiszabásánál a szerelemföltés szenvedélyét figyelembe vétetni, melynek nyomása folytán s közvelen a hütlenség és házasságtörés tette alatt követte el a büntény, a mely behatások alól vádlottot műveletlensége miatt magát emancipálni nem tudta. Éppenezért védczére, ki fedhetlen előléti, a büntetés legkisebb fokát kéri alkalmaztatni. Kir. törvényszék vádlottot a gyújtás büntényéért 2 évi börtönre és a kár valamint a költségek megtérítésére ítélte. Az ítélet ellen vádlottot s kir. ügyész fellebbeztek. (Bírák: Bernáth Elemér elnöke alatt Major István dr. Papp László trvszéki bírák, kir. ügyész; Liszy Ede. Védőügyvéd: Szöllösy Arthur.)

Lapunk mai számának egy felhívást kellett hoznia városunk s a környék ügyvédi karához egy „**ügyvéd-egylet**“ megalakítása érdekében; azonban hely szűke miatt a legközelebbi alkalomra voltunk azt kénytelenek halasztani.

IRODALOM, MŰVÉSZET.

Gallik Géza megyénk derék fia s a németországi vegyészeti társaság tagjának egy igen érdekes munkája kerül ki legközelebbi szájtól. Címe: „**Utmutatás a tápszerek, edények, szövetek és egyéb házi czikkék orvos-rendőri vizsgálatára.**“ Az ételek s italok hamisításának felismerésére vonatkozó utasításokon kívül érdekes vegyelemzéseket fog hozni a hegyaljai borokra vonatkozólag. Előre is felhívjuk e műre a közönség figyelmét.

— **Knopler Sándor**, s.-a. ujhelyi néptanító „Zemplénmegye földrajza, kapcsolatban a népiskola 4. oszt. földrajzi tananyagával“ című művéről a „Zemplén“-en kívül még több szak- és napilap is igen kedvező bírálatokat hozott. Így a „Népnevelők Lapja“ is hosszabb czikkeire méltatván a tanykönyvet, bírálatát következőleg végezi be: A t. kir. tanfelügyelőség

csak az ügynek használt, midőn Zemplénmegye népiskoláiban tanykönyvül ajánlotta, mert azon vidéken valóban sikerrel lesz használható.*

Légrády testvérek kiadásában egy igen becses munka látott napvilágot, melynek címe: „**Törvényhatósági tudósítások.**“ Kossuth Lajos levelezése 1836 július 1-től 1837. évi május 7-ig. Ára 2 frt. 40 kr. A munka Pestmegye alispánja Földváry M. által a magyar ifjúságnak van ajánlva. Megszerzését mi is ajánljuk lapunk t. olvasó közönségének.

Csiky Gergelynek „A jóslat, című száz arany pályadíjt nyert vigjátéka Tettey Nándor és társa kiadásában gyönyörű Elzevir kiállításban jelent meg. Ára fűze 1 frt. Szép ajándékkötésben arany vágással 1 frt. 80 kr.

Táborszky és Parsch nemzeti zenemű kereskedésében megjelent Soldosné által ujjban énekelt hat kedvelt dal. Zongorára és ének hangra szerző Németh János. (Szentirmay Elemér) Ára 80 kr.

A Somogyi Ede által szerkesztett **Magyar Lexikon** 15—16 fűzete megjelent a magyarországi borfajok térképével s a klassikai ókor isteneinek ábráival. A vállalat sokkal nagyobb terjedelmű lesz mint tervezve volt s ezt jelzi az is: hogy még mindig az **A** betű járja.

A „Képes Családi Lapok“ IV-ik fűzete megjelent s beküldetett szerkesztőségünkhez. Ez olcsó és mindamellett csinos kiállítású lapot, mely irvdalmunkban rég érzett hézagot pótol, melegen ajánljuk lapunk t. olvasó közönségének.

SPORT.

(!) **Az első hó** f. h. 12-én mutatta be magát először s megjelenésével egészen télies szint kölcsönözött a természetnek. Két havi folytonos esőzésre valóban jól esett e változás, különösen a szegegyebb osztálynak, mely piacra szánt czikkjeivel falujából meg sem mozdulhatott. A vadász szevedély fokozására is nagy hatással volt e vendég, amenyiben az „első hó“ a vadásznaptárnak mindig piros betűjű napját képezi, levén ilyenkor a siker is bizonyosabb mint különben. A jég sport kedvelői szintén nagyot lélekzettek a havazással egyidejűleg beállott fagyra. Könnyű nekik. Rájok nézve a „majd ha fagy“ közmondás gunyja teljesen elveszti életét; az ő egük akkor van csak telve hegedűvel, ha a higany érzékenysége a zéró alatti skálákon huzva meg magát, a zimankós időnek csilhatlan jelzőjévé lesz.

A farkasok és vaddisznók az ujhelyi erdőségekben felette elszaporodtak s ez utóbbiak szüretelőtt falkánként látogatták szőlőinket, igen nagy kárt okozva azokban. — Mint halljuk Becse Bálint ur a vadászati jog bérlője nagy hajtóvadászatot akar e kártékony vadakra rendezni. Jó vezetés mellett, — s ha jobban fog a puskacsó, mint a boros palackok dugója durrogni, néhány farkas bundájával s néhány vaddisznó agyarával bizonyára be fog számolni,

ÜZLETI TUDOSÍTÁS.

Élet és termény-piacz. Az ujhelyi életpiaczon a folytonos esőzések s az ezek folytán támadt járhatatlan utak miatt, ez ideig folyton nagy lanyhaság uralkodott s kevés üzlet köttetett.

A beállt hideg idő s az utak javulta folytán azonban valószínűleg nagy lendület fog beállani.

A rozsi időjárás s a vetésbeli hátramaradások scmmi hatással nem voltak az árakra s buza és gabona ára legfőllebb 10 kr. hullámszt mutat, le és fölfelé.

Az eddig behozott buza nagyon középszerű s bátran mondhatni, hogy a kis gazdák, kik essőzés előtt betakaríthattak sokkal szebb életet hoznak áruba mint az uradalmak s nagy termelők.

Gabna szintén nem nagyon szép, de mindamellett keresett czikk.

Árpára nézve lanyha az üzlet. — A zab felette nyomott áron kél s nem keresetlik.

Életneműeket eddig leginkább a felvidéki s környékbeli mü és gőzmalmok vásárolták. Külföldről semmi kivitel nincsen; mivel az amerikai, orosz s porosz olcsó terménnyel nem versenyezhetünk.

Ellenben a hüvelyes vetemények közül ez idén nagyon sok paszuly vásároltatik a külföld számára, s e czikkkel jó üzletet csinálhatnak a termelők.

Tengeri idáig csak annyi jött be, a mennyi épen disznó-hizlaláshoz kivántatott, s minthogy így a szeszgyárak tengeri szükségletüket be nem szerezhették s gabnával voltak azt kénytelenek ideiglenesen pótolni, — a tengeri szintén keresett czikk s métermázsánként 4 frt—4 frt 20 krnyival, élénk üzlet tárgya.

A borpiacziról hely szűke miatt jövő számunk hoz tudósításokat.

Hivatalos

piaczi ár-kimutatás

1878. decemberhó 13.

	frt.	kr.
Buza 75 klgr. sulyu 1 hect.	5	80
Gabona 60 klgr. „ „	3	76
Árpa 60 „ „ „	2	92
Zab 40 „ „ „	1	60
Kukur. 75 „ „ „	3	6
Burgonya „ „ „	1	30
Borsó „ „ „	6	75
Lencse „ „ „	3	10
Paszuly „ „ „	4	67
Köles kása „ „ „	6	
Vaj 1 liter „ „ „	1	
Szesz „ „ „		30 1/2
Marhabús 1 klgr. „ „ „		40
Szalona uj „ „ „		60
Sertész-zsir „ „ „		72
Széna méter mázsa „ „ „		
Alom szalma „ „ „		80

HIRDETMÉNYEK.

Hivatalos s magán árverési hirdetések díja, nemkülönben olyanoké, melyek kiemelése nem kívántatik, 1-100 szögig 1/2 kr. azonfelül 1 kr. Kiemelt, keretelt rendes kereskedelmi s üzleti hirdetésekért mérték szerint számítanak és pedig egy centiméter 2 kr. Bélyegdíj mindenkor 30 kr.

Háromszorinál többszöri hirdetésnél a díjmérséklés, valamint kívánatra különösen kiemelt hirdetéseknek a díjfelemelés esetére, külön egyezkedés tárgyát képezi.

A „Kis hirdető” rovatában kis, legfeljebb 5 sorig terjedő hirdetések díja, kincstári illetéket is bele értve 50 kr.

Kis hirdető.

Egy iskola végzett jó írásu egyén alkalmazást keres ügyvédi irodában.

Egy uri gyermekek mulatságára kitűnően alkalmas kis billiárdasztal eladó.

Egy Szőlőskén kedvező helyen fekvő birtok és gyümölcsösölés bíró szőlő eladó.

A kazinezi utcán egy első emeleti utcaizlakás valamint egy utcaiz s egy udvari szoba külön-külön kiadandók.

Tudakozódások a szerkesztőséghez intézendők.

Eladó Rónai Albert-nél

Alsó-Hrabóc, posta Varannó.

Takarmányrépamag legujabb Hei-	ft.	kr.
nemann-féle henger alakú, aransyárga	100 kilo	45 —
Ugyanaz	10 „	5 —
Amerikai korai rózsaburgonya	100 „	5 —
Marmont-féle óriás, sárga ősziburgonya	100 „	5 —
Piroshéju lisztgömb, piros ősziburgonya	100 „	6 —
mindkét utóbbi faj a burgonyabetegségnek erősen ellentáll.		
Canadai zab, sulyos nagyszemű	100 „	7 —
Gyümölcsfaoltvány, körte és alma 5 éves db.	4 „	50
kevés de válogatott fajokban	4 „	40
Szőlővessző dugvány, válogatott asztali fajokban	100 „	1 —
Canadai nyárfa, szép sugár nővési	5 éves 100 db.	10 —
Ugyanaz	4 „	100 „ 8 —
„	3 „	100 „ 6 —
„	2 „	100 „ 4 —
Akácza	4 „	100 „ 4 —
Ugyanaz	3 „	100 „ 3 —
„	2 „	100 „ 2 —
Azonkívül kapható egész télén át a legjobb minőségű sárgarépa petrezselyem	100 kilo	4 —
	100 „	7 —

A csomagolás és a szükséges zsák nem számítatik fel külön. Az árak az Őrmezői vasuti állomáshoz való szállítással értendőek. Rendelésnél az összeg egy harmad részének beküldése kéretek.

Ugyanott eladók következő jó karban lévő gépek:

- egy **2 16 erejű járgány eséplőgéppel**
- egy **kézi eséplőgép**
- egy **szelelő rosta**
- egy **szecskavágó gép.**

Árverési hirdetés.

Alólirt kiküldött végrehajtó a plg. tk. rdt. 463. §-a értelmében ezennel hözhire teszi, hogy a szerencsi kir. járásbíró-ságnak 3428/78. számú végzése által gróf Eszterházy László felperes javára, gtf. Bombelles Lajos girincsi lakos alperes ellen 23223 ft. 66 kr. követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán, bíróság lefoglalt s összesen 72881 ft-ra becsült házi butorok, marhák, gazdasági felszerelések, és szalmás életnemüből álló ingóságok, nyilvános árverés útján elfognak adadni, minek a helyszínén, vagyis Girincs községében leendő eszközzésére határidőül 1878. évi december hava 30 ik napjának délelőtti 9 órája kitűzetik, melyhez a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érdeklött ingóságok emez árverésen a prts 406. §-a szerint, szükség esetén becsáron alól is elfognak adadni. Szerencs, 1878. évi decz 1-én. Zsolnay Gyula, kjb. végrehajtó.

Végeladás!

Minden féle fényezett és flóderos butorok, fa koporsók minden féle nagyságban. Hajtott nádas székek 2 ft 60 krtól 3 ft 50 krig. Többféle esztergálozott fali és álló ruhafogasok a legjutányosabb áron kaphatók

Kurucz Józsefnél.

Raktár a felső papsor utca végével szemközt S-A-UJHELY.

Van szerencsém, S.-a.-Ujhelyben a fő-utcán t. Pintér Ferencz úr házában Weisz A. czég alatt berendezve levő s általán ismert

női divatcsarnokomat

a tisztelt közönség figyelmébe ajánlanj. Üzletem gazdagon el van látva mindazon czikkekkal, melyek a t. hölgyvilág igényeit, az egyszerűtől a legkényesebb izlésig kielégíteni képesek. A női piperéhez szükségelt, s különösen a közeledő ünnepek és a farsangi időszak alatt keresett művirágok, keztyűk, legyezők, kalapok stb. a legnagyobb választékban és a legjutányosabb áron lesznek általam kiszolgáltatva.

Amidőn is tehát a n. é. közönség becses bizalmát és látogatását kérem,

mély tisztelettel vagyok
Weisz A.-né,
előbb Friedmann nővérek.

Van szerencsém a t. helybeli s vidéki közönségnek becses tudomására hozni, miszerint

ügyvédi irodámat

S.-a.-Ujhelyben, a főutcán 503 sz. a. saját házunkban (I. emelet, folyosó balra) megnyitottam; — felajánlva mindazoknak, kik bizalmokkal megtisztelni óhajtanak, ügyvédi szolgáltataimat: úgy a polgári és büntető törvénykezés minden ágában., valamint bármely más, peruton kívüli, de ügyvédi ellátást igénylő jogügylet közvetítésénél.

S.-a.-Ujhely, decz. 15. 1878.

Hornyay Kálmán
köz- és váltó-ügyvéd.

A „ZEMPLÉN” legujabb betűkkel felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

vállalkozik mindennemű nyomdai munkák, u. m. meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, gyászjelentések, folyóiratok, könyvek, elkészítésére.

Szöllősi Sándor

üveg-, porcellán-, tükör-, lámpa- és konyha eszközök raktára, S.-a.-Ujhelyben.

Ajánlja gazdag választékban czikkeit u. m.

Thea-, kávé- és étekkerítékeit, mosdókészletek, mosdóasztalok, csemegetányérok, befőttalok, dohány- és íróeszközöket.

Továbbá üveg servicek és állványok, tálak, befőttányérok, liqueurservisek és vázáit.

Arany és fakeretű tükrök, pipereasztalok, függönypárkányok,

salon, asztali, függő és éjjeli függőlámpák.

Chinai ezüst, alpacca evő eszközök

gyertyatartók, czukorporhintők és fogók

thea szűrőket.

Non plus ult-a kávékészülékek, kávéfelöntők, pergelők és darálók,

sulz, fagyalt és egyéb formák.

Amerikai habverők, gőzhúsfőzők,

h u s v á g ó g é p e k,

halfőzők, sodakészülékek,

finom **táczák, fakosarak, zsirbödönök.**

Mosó-gépek, gőzmosó-kazánok, ruhafacsaró-gépek.

Kitűnő szobafényezés 1 kilo 1 ft.

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak alkalmas különféle czikkeit.

Karácsonyra és ujévre!

Kállay Lajos

könyv-, mű-, zenemű- és papirkerekedése Sátoralja-Ujhelyben.

Ajánlja jól berendezett raktárát ajándékoknak alkalmas könyvekből, magyar, német, angol és francia nyelven ifjusági iratok, képes könyvek, diszkidások, imakönyvek, egyszerű valamint bársony és elefántesont kötésűek, gyémántkiadások, zeneművek, naptárak, atlaszok, rajzminták, stb. a legjutányosabb áron.

Hazánk és a külföld elsőrangú íróinak összes és egyes kiadásu munkái, nagyobb szabásu képes diszművek, anthologiák stb., melyek bármely karácsonyi asztalnak valódi és legszebb díszét képezik, raktáramban minden igénynek megfelelően vannak képviselve.

Egyttal van szerencsém a n. é. közönségnek, legujabb magyar és német művekből álló

KÖLCSÖNKÖNYVTÁRAMAT

ismételt szives figyelmébe ajánlani.

Az olvasási illeték havokint 50 kr. félévre 2 ft 50 kr. egész évre 5 ft.

Továbbá dusan berendezett

rajz- és írószer-kerekedésemet becses figyelmébe ajánlva

maradtam teljes tisztelettel

S.-a.-Ujhely, 1878.

Kállay Lajos,

könyv-, mű- és papirkerekedő. Fő-utca 499. sz. a.

ft.	kr.
5	80
3	76
2	92
1	60
3	6
1	30
6	75
3	10
4	67
6	
1	
	30 1/2
	40
	60
	72
	80

LÖVY ADOLF

könyv-, mű-, hangjegy és papirkereskedése
SÁTORALJA-UJHELYBEN.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek szives tudomására hozni, miszerint ez idén is különös gondot fordítottam

karácsonyi és ujévi ajándékokból álló raktáram

kiegészítésére, úgy, hogy bizvást mondhatom, miszerint üzletem tényleg azon egyetlen forrás, melyből mindenki **minden kor és állás részére** alkalmas ajándékokkal magát ellátni képesítve van.

Elvitázhatlan tény, miszerint a legértelmeztelisebb, legcinosabb és a mellett aránylag a legolcsóbb karácsonyi ajándék — **egy szép könyv**. Ez úgy férfi, mint nőnél, úgy fiatalnál, mint öregnél a legkedvesebb emléket képez.

Első sorban bátorlódok tehát a tisztelt közönségnek kitűnően berendezett

diszkötésű könyvek raktáramat

szives figyelmébe ajánlani, melyben főleg a magyar klasszikus irodalom teljesen, nevezetesen **Arany, Bajza, Eötvös, Kisfaludy, Kölcsey, Petőfi, Tompa, Vörösmarty** stb. összes s egyes műveivel, a legpompásabb modern diszkötésekben képviselve van.

Ugyazinté gazdag raktáram a külföld, főleg a német irodalom remek műveiben, melyek közül nevezetesen: **Goethe, Schiller, Heine, Lessing, Körner, Jean Paul, Wieland, Bürger, Klopstock** stb. műveit különféle diszes és olcsóbb kiadásokban készletben tartom. És hogy minden e téren felmerülhető igényeknek megfelelhessenek, a francia és angol irodalom némely becsesebb műveit is tartom raktáron.

Ajándékoknak továbbá különösen ajánlhatom chagrinhör, ezüstdiszítésű bársony és elefántcsont kötésű

Imakönyveimet

minden hitfelekezett számára.

Pompás kiállítású fénykép-albumok különféle nagyságban.

Nagy választéka diszes **üveg, bronce, vas és fa ténatartók** és egyéb íróasztalra való diszcsikknek.

A tisztelt gazdaközönségnek a bekövetkező új számadási év alkalmából nagy gazdasági üzletkönyvek raktáromon kívül a következő, még a legkisebb gazdaságnál is előnyvel használt gazdasági nyomtatványokat szives figyelmébe ajánlom. Ugymint: **Szegődségi levél, munka-napló, heti jelentés és havi kimutatás**. Mintaikkal kívánatra szivesen szolgálok ingyen és bérmentve.

Vidéki megrendeléseket általában legpontosabban és leglelküimeretesebben teljesítek.

Midőn tehát üzletemet újlag az igen tisztelt közönség szives figyelmébe ajánlom, maradok

Sátoralja-Ujhelyben, 1878. decemberbő 15-én

teljes tisztelettel

Lövy Adolf, könyvkereskedő.

SZENTGYÖRGYI VILMOS

gyarmat-, fűszeráru-, bor-, csemege-, rövid-, norinbergi- és diszmű áru kereskedése

SÁTORALJA-UJHELYBEN

ajánlja dusan felszerelt

thea-, rum- és csemege-áru raktárát

karácsonyi játékszer

és uri divatárut

valamint

háztartási és konyha-ozikkeit.

AJANDÉKRA

alkalmas tárgyak mindig új változatosságban.

Írásbeli megbízások pontossággal és gyorsan eszközöltetnek. Részletezett árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy folyó 1878. évi decemberbő 1-jétől Sátoralja-Ujhelyben, Ligeti Gyula ur kertjében

kereskedelem-műkertészeti és oltványfa-iskolát

nyitottunk, mit is a szakértők és kertbarátok becses figyelmébe ajánlunk.

Ezzel egyidejűleg bátorlódunk megjegyezni, hogy **csokrok, koszorúk és füzérek** legizlésteljesebben és pontosan készíttetnek.

Ugyancsak által vesszük bármínemű sétat, gyümölcs- és virágkertek teljes berendezését, a kor igényeinek teljesen megfelelőleg.

Bátorlódunk ezuttal a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánlani, hogy 8—10 nap lefolyása alatt oltványfáknak a legjobb növésű példányokban, ugymint: **magas, bokros-, gúla- és kerítés alaku** növényben, 2—3 sőt 4 emeletre terjedő berendezésére is vállalkozunk.

Szives megrendeléseket elfogadunk Ligeti Gyula ur kertjében.

A nagyérdemű közönség becses pártfogásáért esdve

S.-a.-Ujhely, decz. 1. 1878.

maradunk mély tisztelettel

Ruhl Károly és társai

mű- és oltványkertészek.